



Sejfullah Proho

Mevlud – Smrt hazreti Fatime, r.a.

Dragi Bože i mili! Svak Te zove i moli!
U najtežoj žalosti, i u vel'koj radosti.

Mefhari mevdžudat Hazreti Muhammed Mustafa rasalavat:
Allahummesalli 'ala Muhammedin ve 'ala âli Muhammed!

Čitaj dolje sve po ovom mjerilu:
“Failatun, failatun, failun.”

Predgovor

Dokazuju muhaddisi¹ lijep haber,
Kojeg je izrekao Pejgamber:
“Fatima je jedan dio od mene,
Ko ne voli nju, ne voli ni mene!”

Taj haber je baš i mene potak'o,
Da napišem jedno djelce² ovako,
Na našem domaćem jeziku,
Nek je jasno svakom mušku i žensku.

Ne bismo l' je štogod više voljeli,
Pa bi bili Pejgamberu po volji,
Koji bi nam šefaatčija³ bio
I za nas se dragom Bogu molio,
Na Božijem strašnom sudu gdje će se
Silnom Bogu odgovarat sve za se.

Od Božijeg straha tu će svak drhtat
I razgledat ne bi l' imo kud bježat.
Niko nikom neće na um padati,
Svako će se sam o sebi baviti.
I majke će zaboravit dječicu,

¹ Muhaddisi – pripovjedači peygamberovih izreka.

² Djelce – mala knjiga.

³ Šefaatčija – zagovornik.

Koju su im vazda bila na srcu.

Čije oko za Fatimom zasuzi,
Neće biti na 'nom sv'jetu u brizi.
Ko god koga voli s' njim će i biti,
Vako glase pejgamberske vijesti.

* * *

Dobrote hazreti Fatimine

Kad je pejgamber na miradž⁴ išao,
U Hatidžin ćošak je unišao.
Tu mu Džebrail jabuku otkide
I reče mu, te je tude pojede.

Od koje je Fatimu majka pon'jela
I džennetskim mirisom zamirila;
Sve miriše dok Fatimu ne rodi,
Od tada se u njoj miris porodi.

Kad bi Džennet pejgamber poželio,
On bi svoju Fatimu pomirio.
Muhammed je imao djece odviše,
Ali sva mu za života pomriješe.
Osim najmlađe Fatime njegove,
Ona osta nakon smrti očeve.

Od svih kćera nju voljaše najviše,
Jer od svijju ona bolja bijaše:
Gorljivo je volila pejgambera,
Ne mogaše bez njeg imat mira.

Sve slušaše šta pejgamber govori,
Pa bijaše vrlo znana u vjeri.
Ona bijaše i pobožna odviše,
Danom, noću, sve ibdete činjaše.
Ne propusti nikad živa svoj namaz
Dragom Bogu mnogo činjaše nijaz⁵
Il' će hodit, il' sjedit, ili leć,
Zikrullahom⁶ bavljaše se k'o meleć.

Pohvaljene dane vazda posćaše
I u drugim vrlo malo jedaše.
Dobra srca, darežljiva dušica,
Sirotinju pazila je sa srca.

⁴ Miradž – putovanje na nebesa.

⁵ Nijaz – dova.

⁶ Zikrullah – spominjanje Boga (učenje).

Dijeljaše sa sofre svoje jelo,
Dijeljaše sa sebe odijelo.
Blage riječi bijaše baš svakome,
Ali nikad ne laskaše nikome.

Mudro bi se smislila šta će reći,
Pa joj niko ne ču sramne riječi.
Malo govoraše ta dobričica,
U svemu se metnula na svog Oca.

Grohotom se ne nasmija nikada,
Stidna bješe i ponizna svakada.
Ne voljaše miješat se sa svijetom
Ona bješe brižna za ahiretom.

Preziraše gizdanje i skitanje,
A još više za drugim klevetanje.
Lijepa bješe i pametna odviše
Ko je viđe na srcu je voljaše.

Svjetla lica bijaše ko' zvjezdica,
Sjajna kosa miraše ko' ružica
Lijepa čudi bijaše ko' hurija
Od svakog ženska bi pribranja.

Hazreti peygamber njojzi reko je,
"Ti si cvijet džennetske ženskadije!"
Donesimo sad na njega salavat,
Ne bismo li zaslužili šefaat.

*Sallal-lah ala Muhammed,
Sallal-lah alejh vesellem!*

* * *

Hasan i Husejn, r.a.

Kad bijaše Fatmi vakat udat se,
S time odmah peygamber je brin'o se.
Udade je za hazreti Aliju,
Za svog dragog amidžića veliju.⁷
Jer njih Allah u Džennetu sam vjenča,
U prisusvu četrest hiljad' meleća.

Potomstvo je resulovo sve od nje,
Sve mu kćeri bez djece su osim nje.
Ona jeste lijepu djecu rađala,

⁷ Velija – evlija, Božiji prijatelj.

Hasana je i Husejna rodila.
Koji bjehu pejgamberu k'o oči,
Pazio ih sve po danu i noći.

I na smrtnoj postelji kad bijaše,
Baš se njima radovaše najviše;
U najvećoj mucu bi ih pozvao
I na svoje krilo bi ih uzeo.

Uz'o bi im medna usta u svoja,
Isto k'o da satić meda ispija;
Držeći ih za ručice rek'o je:
"Ko njih voli u Džennetu sa mnom je."

* * *

Preseljenje Muhammedovo, a.s.

Kad Muhammed dini Islam objavi
I k'o sunce kada svuda zasjaji,
Bude pozvan od Allaha da seli
I Božjoj milosti da preseli.

Sve po redu ashabi mu dođoše
I s njime se svi plaćuć oprostiše.
Kad se jedna Fatima s njime oprosti,
Neobično ona se ožalosti.

Grli oca i ljubi ga cvileći,
Svak se na nju sažaljaše plaćući:
"Grdna rano, gorka njena rastanka,
Nakon njena medenoga sastanka!"

Fatma reče: "Nemoj oče Ti mrijet,
Ja ću za te, dragi oče, umrijet!
Ja da umrem ne bi ništa udilo,
Ti da umreš snašlo bi nas ludilo.

Najveća je žalost ovom ummetu,
Izgubiti Tebe na 'vom svijetu
Ti si svjetlo pravog puta ummetu,
Koji vodi Božijem rahmetu.⁸

Dok si ti na zemlji sve će dobro bit,
Ti kad umreš sve će ovo harab bit.
Radi Tebe sve je Allah stvorio,
Da Te ne bi, ne bi ništa ni bilo.⁹

⁸ Rahmet – Božija milost.

⁹ Dalje promijeni glas!

Otac tješi svoju milu Zehricu,¹⁰
Grleć, ljubeć, mirišuć k'o ružicu:
"Oči moje, nemoj za mnom plakati,
Za me nije više ovdje stajati.

Ja sam Božju zadaću izvršio,
Za koju sam na 'vaj svijet došao.
Božja milost mene pozivlje sebi,
Trebalo je ovaj devlet¹¹ drag tebi.

Ti ne možeš dušu za me umrijet,
Jer ne može niko ni za kog mrijet.
Svako mora smrtno šerbe popiti
I u crnu zemlju se zakopati.

Sve su mrljivi i prijašnji resuli
I sa svojim ummetim se rastali.
Ovaj svijet postojaće sve dotle,
Dok se Kur'an ne podigne sa zemlje.

Mi ćemo se opet, dušo, sastati
I današnje zaboravit žalosti.
U Džennetu kad vidimo ljepote
I Allaha nad kog nema ljepote."

Ovaj savjet očini bi bez uspjeha,
Od njega ne bi Fatmi kakva utjeha.
Za tim opet reče kćerkici:
"Ti ćeš, oči, najprva za mnom doći."

Tad se njojzi nekoliko rasvanu
I na to se draga srca osmjehnu.¹²
Donesimo na resula salavat,
Nadajući se da će nam kašnje valjat:

Sallal-lah ala Muhammed
Sallal-jah alejh vesellem!

* * *

Preseljenje hazreti Fatime, radijallahu 'anha!

Kad Muhammed na ahiret preseli,
Fatima mu od žalosti oboli.
Sve plakaše za njim noćim i danom
Spominjući dragog oca uzdahom.

¹⁰ Zehrica – drugo ime Fatimino, r.a.

¹¹ Devlet – blagodat.

¹² Nakon toga nije se više nikad do smrti osmjehnula.

Šta ću amo bez Tebe oče mili?
Ništa mi se na 'vom svjetu ne mili.
Mračni su mi dani isto ko' noći
Oboljelo srce lupa i cvrči.

Svakog dana hasret¹³ mi je to gori,
Za Tobom mi moje srce izgori.
Kada ćeš me oče sebi pozvati?!
Ja ne mogu više hasret snositi.

Srce moje prepuno je žalosti,
Umr'jet mi je od najvećih radosti.¹⁴
Osjekla je Fatima jelo i pilo,
Ne preživlje jednog časa veselo.

Zaronila u žalosne valove,
Snosila je k'o planine jadove.
Nikad joj se njena tuga ne diže,
Srcu joj se primicaše sve bliže.

Lijepo lice obehlo joj k'o repa,
Rumenilo izbledilo ko krpa,
Blage oči pomućene suzeći;
Vrla pamet zagublja se misleći.

Vitko tijelo savilo se k'o dūga,
Popala ga vel'ka žalost i tuga.
Ne hajaše ni s kim progovoriti,
Ne mogaše nikom se osmjehnuti.

Nikad joj se oči ne presušiše,
Vazda vrućim¹⁵ suzama pretekoše.
Bolovaše po godine na srcu,
Od sevdaa¹⁶ i umrije na koncu.

Prije smrti njezine se skupiše.
Svi ashabi, te Aliju zovnuše.
Moliše ga da joj savjet učini,
Da za ocem tol'ku žalost ne čini.

Da koristi za Njim plakat il' mrijet,
Svi bi za Njeg radi bili pomrijet.
Svima nam je vel'ka žalost bez Njega
Sabur činit treba, jer je od Boga.

¹³ Hasret – tuga rastanka.

¹⁴ Promijeni glas! Budući da nije Fatima sve svoje jade iskazala u svom rečenom govoru, nastavlja se na dalje.

¹⁵ Vrućim suzama – Od žalosti su suze vruće, a od radosti hladne.

¹⁶ Sevda' – velika zagrijanost, ljubav.

Tad Alija sasluša te riječi,
Ode kući Fatmu nađe plačući,
Pa joj reče: "Ashabi me poslaše."
Pripovjedi njojzi sve što rekoše.

Tad Fatima u Aliju pogleda,
Suznim očim zamišljena razgleda.
Pa mu reče: "Poslušaj me za Boga
Šta ću molit, bi' ćeš pribran kod Boga.

Sagradi mi blizu oca sobicu,
Tu ću plakat dok ne pustim dušicu.
Bejtu-l-ahzan¹⁷ ime ću joj naditi,
Tu će meni shodno biti jaditi.

I moja je ova žalost od Boga
K'o i drugo što dolazi od Njega.
Od nje mi se nemoguće otresti,
Ovo braći ashabima kaži ti."

"Dobro,¹⁸ dobro, oči moje, Fatima,
Vrlo mene tvoja molba zanima."
Sagradi joj kakvu želi sobicu,
Zadovolji svoju jadnu tužnicu.

Svakim danom tu je ona hodila,
Od žalosti svoje suze ronila.
Tu plakaše i učaše po vazdan,
Dok joj dođe u tom stanju smrtni dan.
Zadnje jutro tu je većma plakala,
Sa suzama i kamenje kvasila.

Uze šaku sa kabura zemljice,
Miriši je kao kitu ljubice:
"Lijepa zemlja čudno ti li miriši,
Svi ostali nisu ništa mirisi."

Zapaljena po kaburu padnula,
S oči joj se sada perda podigla¹⁹
Ugledala u kaburu svog oca,
Razasja joj se od zemlje do Sunca.

U toj vel'koj radosti se izgubi,
Ne mogaše dalje znati šta se zbi.
Dok zavika iz kabura otac nju:
"Kćeri moja, brigo moja, zar si tu?!"

¹⁷ Bejtul-ahzan – kuća žalosti.

¹⁸ Promjeni glas!

¹⁹ Perda podigla – podigao se zastor sa skrivenog.

Vrlo sam te poželio kćerkice,
Za tobom mi duša gori i srce.
Al' već vâda²⁰ prikučila k meni doć'
I ti ćeš se kutarisat' ovu noć.

Hajde dušo svojoj kući spremaj se,
Ovo ti je zadnji danak' ne boj se."
Kad to čula, otr'jezni se jadnica,
Dragom Bogu zahvalila sa srca.

Ode kući, poče mesti i prati
I po kući sve što treba smješćati.
Hasan, Husejn svoju majku gledahu
I milosno svoju majku pitahu:

“Što to, majko, brzo pos'o obavljaš
I na svoje mjesto svašto ostavljaš,
Baš k'o da ćeš nekud brzo hoditi,
I k'o da ćeš s ovog svjeta brođiti?”

Kada čula majka svoju dječicu,
Proli suze i uzdahnu na srcu.
Zovnu sebi svoju djecu na krilo,
Oboje ih smjesti sebi u krilo.

Gladi djecu i ljubi ih jadnica,
Jer su djeca majci miva²¹ od srca.
Jadna Fatma želi selit' svom ocu,
Ali žali ostaviti dječicu.

Poče glave njih've miti i češljat'
I kose im lijepom knom oknivat.
Pere lijepa lica njih'va i noge
I haljine preoblači sve druge.

Zlatne kose češljajući oboma,
Natopi ih žalosnijem suzama.
Podvuče im mrku surmu u oči,
Sve to Fatma uredila do noći.

Opet uze dragu djecu milovat,
Jer namisli sad se s njima rastajat.
Od žalosti poče njima tepati:
“Moja janjad, ko će vaske gledati?!”

Ko će vama jelo davat i pilo
Hoće l' iko vas uzeti na krilo?
Ko će vašu lijepu kosu češljati,

²⁰ Vada – Božija odredba.

²¹ Miva - plod

Ko li će vam haljinice čistiti?

Sada ću se jedna s vama rastajat
I vašemu milom djedu otprtljat!
Čudnu ti li imam brigu za vama,
Ostaju mi moje oči na vama,
Kada će te majci doći na kabur,
Da vas jedna majka vidi kroz kabur!”

Tad zacvili njenih dvoje sjeročad’:
“Mila majko, zar ćeš i ti otić sad?!
Izgubismo dragog djeda i tebe,
S kim ćemo se razgovorit bez tebe?!
Grdna rano teška našeg rastanka,
Ostajemo tužni, jadni za vijeka!”

Sad uletje i Hazreti Alija,
Jeca, plače taj Božiji velija.
Pita Fatmu: “Šta je novo, dušice?
Vaš plač mene ‘vamo dirnu u srce.”

Tad Fatima njemu reče: “Mužu moj,
Valja meni sada mrijet, družo moj!
Otac mi je jutros kaz’o ovu vijest,
Da ću noćas pod sigurno umrijet.

Ostavljam ti ovu djecu u amanet,
Da im Bog da na dva sv’jeta selamet!
Pazi dobro moju milu dječicu,
Ostaju mi, grdana rana, na srcu!

Nek’ mi budu vazda čista dječica,
K’o kad im je živa njih’va majčica!
Ukopaj me kod mog oca što bliže,
Ne bi li se s njime vid’la što brže!”

Kad Fatima svoj vasijet izvrši,
Tobu čini i učenje završi.
Okrenu se prema kibli, pa leže;
Sa očiju pobuljačku podiže.

Diže ruke, pa Allah zamoli:
“Sad mo moju dušu primi, Premili!”
Pusti dušu pred jaciju i umre,
Iz Dženneta mirisovi zamire.

Zatrepti joj nur²² u licu k’o sunce,
Svakoga je to dirnulo u srce.

²² Nur – svjetlo.

Cijela kuća utopi se tad u nur,
Zapali se ud i amber i buhur.²³

Lijepo lice osta joj smijući se,²⁴
Ko tu bješe mišljaše smijuka se.
Doletješe tad džennetske hurije,
Donesoše joj džennetske haljine.
Opremi se čisto tijelo njezino,
Ogrnu se odijelo vezeno.
Iskopaše njojzi kabur kod Oca,
Baš u mjestu gdje je njena sobica.
Sve se skupi, donesu je iznimno
Na rukama učeć, plačuć zajedno.
Sve se duše peygamberske skupiše
I hurije, na dženazu dođoše.

Ebu Bekir sa izunom Alinim,
Naprijed prođe, imam bi svim ostalim.
Dženazu joj s poštovanjem klanjaše,
I u kabur učeć, plačuć spustiše.

Dokazuju,²⁵ da je Resul pružio
Obe ruke i Fatimu uzeo.
U svoj kabur, il' je blizu smjestio
I time je mudžizu pokazao.

Zakopaše Božiju milosnicu,
U džennetsku mirišljivu baščicu.
Za njom osta cijeli svijet žalostan,
Nek je Allah od nje vazda radostan.²⁶

Da nas Allah u Džennetu sastavi,
Koji naške na 'vom sv'jetu rastavi.
Nije nikom na 'vom svijetu dugo 'stat,
Trebamo se smrti nadat svaki sat.

Muhammed je dragom Bogu nadraži,
Pa ni njega 'amo dugo ne drži.
Ovaj svijet Bog učini imtihan,²⁷
Da na njemu svak zaradi sebi stan:
Ili Džennet, u kom će se nasladit,
Il' Džehenm, u kom će se sve patit.

Mi premda smo u velikom gafletu²⁸

²³ Ud, amber i buhur – biljke, koje veoma ugodno mirišu.

²⁴ Nešto je naime milo ugledala – oca ili Džennet.

²⁵ Vidi Envarul-aškin Muhammediju Mevlud

²⁶ Zadovoljan

²⁷ Imtihan – kušnja.

²⁸ Gaflet – nehaj, nemar.

Nadamo se ipak Bož'jem rahmetu.
Milujući hazreti Muhammeda
I svakoga od njegova poroda.
Molimo ga svi za njegov šefa
Donoseć mu iz dna srca salavat:

*Sallal-lah Rabbuna 'alen-nuri-l-mubin,
Muhammed Mustafa sejjidi-l-murselin
El-Bešir, en-nezir, es-siradže-l-munir,
Hatemirrusuli, efdali-l-bešeri,
Ve 'ala alihi ve sahabihi edžmein!*²⁹

* * *

Munadžat³⁰ pisca

Na svršetku veli griješni Sejfullah:
“Oprosti mi moje grijehe ja Allah,³¹
Kako meni, tako svakom onome,
Koji mene hajr dovom spomene!

Moji grijesi jesu, Bože, k'o brda,
Al' pram Tvojoj milosti su k'o gruda.
Pa je Tebi oprostiti prelahko,
A meni je kaznu trpit preteško!

Još imadem dobrog zagovornika,
Najvećega Tvog milog Poslanika.
Koji će me prihvatiti pod svoj skut,
I za me se zamoliti svaki put.

Djeco naša bud' te Bogu amanet,
Da vam Bog da na dva sv'jeta selamet!
Učvrsti ih na Svom dinu ti Bože,
Omili im Ti pobožnost što brže!

Ne pusti ih u bezvjerje današnje!
Omrazi im sve zle čine³² sadašnje!
Tako ti Muhammedova hurmeta³³
I Tvojega velikoga rahmeta!

Završi nam son nefese³⁴ ja Allah!

²⁹ Prijevod salavata: Da Allah, naš Gospodar prospe svoju previšnju milost na javno svjetlo, Muhammed Mustafu, prvaka svih Božijih poslanika, obveseljivača pobožnika, strašioća griješnika, svjetiljku žarku, završitelja sviju Božijih poslanika, najpribranijeg čovjeka i na njegove ukućane i društva svekolika.

³⁰ Munadžat – dova u stihovima.

³¹ Ja Allah – o Bože!

³² Zle čine – zle poslove.

³³ Hurmet – svetost.

³⁴ Son nefese – najposljednje disanje.

Govoreći: La ilahe illellah
Primi naše sa imanom dušice,
I smjesti ih u džennetske ptičice!

Do našega iz kabura ustanka,
I našega do mahšera³⁵ polaska!
Olakšaj nam sve teškoće mahšerske,
Ukloni nam sve strahote pakoske!³⁶

Nadari nas džennetskim ljepotama,
Nezaslužnim našijem dobrotoma!
U blizini hazreti Muhammeda,
I njegova odličnoga poroda!

Pokaži nam svoju Bož'ju ljepotu,
Koja nam je najdraža u Džennetu!
Ukabuli moju dovu ja Rahim,
A nemoj me iznenaditi, ja Kerim!

Od nas vazda raz³⁷ budi, ja Mu'in!³⁸
Ti si nama Erhamu'r-rahimin!³⁹
Donesimo sad na njega salavat,
Ne bi li nam kabul bio munadžat:

Salat 'alejk, Božiji milosniče!
Selam 'alejk, Božiji poslaniče!
Koji si nam pravu vjeru donio,
I sve sretne ljude u nju doveo.

Zaslужan si, da Te uvijek slavimo,
Da te više nego oči volimo.
Slava tebi, najuzvišeniji čovječe!
Slava tebi, griješnih zagovorniče!

Nek' je ve'lka Bož'ja milost na tebi!
Nek je za nas vruća briga na tebi!
Kad budemo griješni pred Allaha doć,
Priteci nam šefa'atom u pomoć!

* * *

Dva sna

Milo mi je ispričati ovdje dva sna, koja znače da sam se ja, inšaAllah, dosta osevabio time, što sam ovu knjižicu napisao.

³⁵ Mahšer – mjesto strašnog Božijeg suda.

³⁶ Pakoske – džehennemske.

³⁷ Zadovoljan.

³⁸ O Pomagaču.

³⁹ Erhamu errahimin – od svih milostivih najmilostiviji!

Jedan je san od mene, a drugi je od mog starijeg brata Alije.

Ja, pišući je prevalio sam jednu večer čudo, preko pola noći. Pošto legoh da malo zaspem, još ne zavedavši se u duboki san, da Bog na dobar hajr okrene!, ukaza mi se jedna divna palača s velikim prozorima, od kojih na jednome stajaše jedno milostivo žensko u lijepoj, prostranoj i do tala dugoj haljini, koje odmah poznadoh da je to milosrdna hazreti Fatima, r.a. Kao da mi je bila otprije lično poznata. Gledaše u mene veoma veselim i osmjehnutim licem, kao da mi na srcu zahvaljuje na mome radu. Ja se jako zastidjeh od te najhajrnije i najodličnije žene i od stida oborih oči preda se. U tom momentu ja se probudih.

Do malo vremena otišao sam u svoje rodno mjesto Konjic, pa mi poče moj brat pripovjedati da je usnio, kako sam ja umro i da me nosi hazreti Pejgamber, alejhisselam, s mnogim njemu nepoznatim hodžama u velikim ahmedijama, među kojima bijaše i naš brat, pobožni rahmetli Abdulah u tolikoj visini rasta, da mu je ahmedija prošla mimo sve visoke vočke, između kojih se nosaše moja dženaza. Rahmetullahi ‘alejhi!

(Sejfullah Proho – Hercegovački biser, priredili Fatima Tinjak i Muharem Omerdić, Dobra knjiga, Sarajevo, 2009., str. 106.)